

**Rudolf Rocker'ın
“Anarko-Sendikalizm”inden Sendikaların
Bugününe**

Meydan Gazetesi

09.05.2013

Sendikalist mücadelenin unutturulmak istenen, anarşist kökenine yaptığı vurguyla ısrarla yok sayılan bir hareket ve düşüncenin kitabıdır Anarko-sendikalizm.

İşçi direnişlerini sahiplenmeyen, grev-boykot-eylem noktasında kendini geri çeken; işe ilişkin ufak değişimleri büyük kazanım sayan, işçiye aslan kesilen ama patronun karşısında kuzu olan, direniş ruhunu sendikanın ruhsuz koltuklarında unutmuş; bürokratik hesapların peşine düşmüş, parlamenter kariyer hesaplayan; devrimci niteliğini unutmuş birçok sendikaya ilişkin protestolar son birkaç yılda arttı.

İşçiler kimi zaman eylem çadırlarını, kendilerini sahiplenmeyen sendika binalarının önüne kurdular. Kimi zaman bir fabrika işgali gibi, sendika işgalleri gerçekleşti. Artık direnişteki işçilerin karşısında, patron lehine tanıklık eden sendikalar bile var.

İşçilerin örgütlü gücünü gösteren kongrelerde, işçi karşısında ve apolitik bir tavırla sendika bürokrasisini savunan, köşe başlarını tutmaya çalışan “uysal” sendikalar konuşulur oldu.

Sendikalist hareketin tarihsel kökenini oluşturanlar ve onların bıraktığı devrimci geleneği hatırlamak, işçi hareketinde geline noktaı geçmişle karşılaştırmak ve devrimci çözümler üretmek açısından önem taşıyor.

Britanya’da 20. yüzyılın başında, sendikalist hareketin örgütleyicisi konumunda olanlar, dünyanın farklı birçok yerindeki işçi direnişlerine büyük bir mücadele geleneği bıraktılar. Bu örgütleyicilerin önde gelen isimleri anarşistti. Sendikalist hareketi etkileyen Genel Grev (General Strike), Emegın Sesi (Voice of Labor), Sendikalist (Syndicalist) gibi gazeteler anarşist yoldaşların mücadeleleriyle şekillendi. Avrupa’da sendikalizmin şekillenmesine katkıda bulunan Fransa’daki anarko-sendikalistler (CGT), Almanya’da FAUM, İspanya’da CNT, İsveç’te SAC, işçi hareketlerini derinden etkiledi. Bu etki yansımasını ABD’de IWW (Dünya Endüstri İşçileri Örgütü), Arjantin’de FORA (Arjantin Cumhuriyeti İşçi Federasyonu), Meksika’da CGT (Genel İş Konfederasyonu) içinde gösterdi.

Sendikanın, muhalif partilere yardım etme amacı taşımayan; toplumsal devrimin öznesi olduğu pratikleri anarşist sendikalistler aracılığıyla deneyimlendi. **Sadece İspanya’da değil, tüm İberya’da devrime gidilmesini sağlayan CNT, bir sendikanın nasıl olması gerektiğini gösterdi. Sadece üretim-tüketim ve dağıtım ilişkilerinin değil, toplumun yeniden yapılandırılmasında oynadığı rolle CNT, halkın toplumsal devrimi yöneticilere bırakmadan nasıl deneyimlenebileceğini gösterdi.**

İşte böyle bir mücadelenin Avrupa’da şekillenmeye başladığı bir sırada, Rudolf Rocker İkinci Enternasyonal’e delege olarak katılmıştı. Anarko-sendikalist mücadelesi, tam da bu tarihten yani 1891’den itibaren başlamıştı. Ertesi sene, “yasadışı propaganda” çalışmaları nedeniyle aranmaya başlanınca, sendikalist mücadeleyi etkileyeceği Londra’ya geçti. Burada anarşistlerin çıkardığı İşçi Arkadaş (Der Arbeiter Fraint) dergisiyle ilişki kurdu. Sonraki senelerde derginin editörü oldu. I. Dünya Savaşı sırasında İngiltere’de esir tutulan Rocker, 1919’da Almanya’ya döndü. Savaş yılları boyunca gizli faaliyet yürüten savaş karşıtı sendikalistlere katıldı. Daha sonra FAU’ya (Özgür İşçi Birliği) dönüşecek bu hareketin önemli bir isimlerinden oldu. Nazilerin baskısı sonucu, İsveçre, Fransa ve oradan da ABD’ye göç eden Rocker, anarşist hareket ve anarko-sendikalist örgütlenmeye burada da katkıda bulundu.

Emma Goldman’ın ısrarıyla yazdığı Anarko-sendikalizm kitabı, sendikalist mücadele tarihinde anarşizmin etkisini anlamak adına büyük önem taşıyor. 1938’de Almanya’da Secker ve Warburg tarafından basılan kitap, aynı tarihlerde İngiltere’de Ray E. Chase çevirisi ve İspanya’da Diego Abad De Santillan çevirisi ile yayımlandı. İspanya’daki toplumsal devrim, kapitalizme ve faşizme karşı anarşist mücadeleden bahseden bir başyapıt olarak nitelendirilen kitap, daha sonra, 1947’de Hindistan’da Modern Publishers, 1972’de ABD’de Gordon Press, 1987’de Britanya’da Phoenix Press, 1989’da Britanya’da Pluto Press ve 2004’te Britanya ve ABD’de AK Pres tarafından basılmıştır. Kaos Yayınları’ndan 2000’de çıkan kitap, H. Deniz Güneri’nin çevirisiyle yayımlanmıştır.

Martynn Everett’in anarko-sendikalist hareketin tarihi ve bugünle bağından kısaca bahsettiği önsözle kitap yedi bölümden oluşuyor.

Everett, önsözde Rocker’ın sendikalist hareketin örgütlenmesi noktasında yaptığı katkılardan bahsederken anarko-sendikalizmi, sınırlı amaçları olan dar bir ideal olmak yerine, kapitalizmin yıkılması ve toplumun, toplumsal olarak kendi kendini yönetmesi olarak tanımlıyor.

Sınıf savaşının, post-modern dünyada marjinal kaldığı, sisteme entegre olduğu, önemini yitirdiğini düşünenlere, sınıfın endüstriyel sistemdeki merkezi ilişki konumunu bu önsözde hatırlatan Everett'i takiben, Rocker anarko-sendikalizmi altı bölümde ayrıntılarıyla ele alıyor.

Amaç ve hedeflerin anlatıldığı ilk bölümde, anarşizmin ekonomik temeller, politik ve toplumsal baskı kurumları ortadan kaldırıldıktan sonra, toplumsal bir dönüşümü gerçekleştirirken nelerin hedeflendiğinden bahseder Rocker. **Toplumun genel çıkarlarını, bireylerin özel çıkarları uğruna feda ettiği bir sistem olarak kapitalizm eleştirilirken, tekellerin ekonomik diktatörlüğü olarak tanımladığı kapitalizmle, totaliter devletin politik diktatörlüğü arasında bir benzerlik kurar.** Bu tutarlı devlet karşıtlığı, anarko-sendikalizmin temel ilkelerinden biri olarak kitabın tamamında bahsi geçer. Lao Tse'den Tolstoy'a farklı birçok anarşistin teori ve harekete katkısından bahsettiği ilk bölüm, kısa bir anarşizm tarihiyle sonlanır.

Anarşizmin doğuşunu ve evrimini anlattığı ilk bölümün ardından, işçi hareketlerinin doğuşu ve sendikalizmin öncüllerinden bahseder. 18. yüzyıl İngiltere'sinde çitleme yasası, makineye dayalı yeni üretim biçimi, fabrika köleleri, çocuk emeği sömürüsü, grevler ve Ludizm de dahil olmak üzere geniş kapsamlı proletaryanın toplumsal ve ekonomik kökenleri anlatımı yapar. Robert Owen, Enternasyonal, Jura Federasyonu ve St. Imier, işçi hareketlerinin oluşumu ve gelişimini anlamak adına bölüm önem taşır. **Anarko-sendikalizmin amaçlarını tartıştığı bölüm, sendika hareketlerinin günümüzde konumlanışına eleştirel bir perspektiften görebilmek adına ayrıca önemlidir.** Burjuva devletlerin politikasına katılmamanın, işçi hareketlerini hedeflerine yaklaştıramayacağını belirttiği, parlamenter politikaya katılımın eleştirildiği bu bölümdeki eleştirilerin güncelliği kitabın öngörülülüğünü anlamak açısından belirtilmesi gereken bir noktadır. **Sadece toplumun ihtiyaçların karşılanması noktasında değil, toplumun işleyişinin örgütlü bir şekilde gerçekleşeceği yerel örgütler olma durumu, sendikayı toplumsal bir devrimin pratikleyicisi yapar Rocker'a göre.** CNT'nin İberya'daki faaliyetleri, anarko-sendikalizmin amaç ve hedefleri, bu toplumsal algıyla nasıl gerçekleştirdiğinin resmidir. Bölüm sonunda ayrıntılarıyla CNT'den bahseden Rocker, yöntemlerden bahsettiği bölümde de anarko-sendikalizmin evrimini ele aldığı son bölümde de CNT deneyimini iyi sergiler.

Rocker'ın Anarko-sendikalizm kitabı, sadece dünyada sendikalist mücadelenin tarihini, anarko-sendikalizmi ve pratiklerini anlamak ya da öğrenmek adına okunacak bir kitap değildir. Yazının başında bahsi geçen sendikal mücadele sorunlarının tekrar ele alınması adına da önemli bir kaynak niteliği taşıyor. **Üç yüzyıllık bir mücadelenin oluşmasında anarşist bir duruşun, devlet ve kapitalizm karşıtlığının gerekliliğinin görülmesi ve Haymarketleri yaratan anarşist işçilerin unutulmaması adına da önemli bir kitaptır.** Sendikalist mücadelenin unutturulmak istenen, anarşist kökenine yaptığı vurguyla ısrarla yok sayılan bir hareket ve düşüncenin kitabıdır *Anarko-sendikalizm*.

Anarşist Kütüphane

Meydan Gazetesi
Rudolf Rocker'ın "Anarko-Sendikalizm"inden Sendikaların Bugününe
09.05.2013

Bu yazı Meydan Gazetesi'nin 9. sayısında yayımlanmıştır.

tr.anarchistlibraries.net